

**СДРУЖЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В
ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ**
гр. Севлиево, ул. „Видима“ № 33, contact@ssdpb.com

Изм. № 9 / 26.05.2026г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

ДО
МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
МИНИСТЪРА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ДО
ОМБУДСМАНА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ

ДО
БНТ

ДО
bTV

ДО
НОВА ТВ

ДО
БТА

ДО
Clinica.bg

**СДРУЖЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В
ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ**
гр. Севлиево, ул. „Видима“ № 33, contact@ssdpb.com

СТАНОВИЩЕ

ОТ

**СДРУЖЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ
БОЛНИЦИ В БЪЛГАРИЯ.**

Относно: Подготовката и представянето на проектобюджетите за 2026г. и на актуализираните им бюджетни прогнози за периода 2027-2028 г.

Уважаеми госпожи и господа,

Във връзка с указанията на Министерство на здравеопазването с изх. № 04-20-97/20.05.2026 за изготвяне на проекта на бюджет за 2026 г., Ви уведомяваме, че при формиране на бюджета на ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ и прилагане на **посочените мерки в указанията за оптимизиране и съкращаване на разходи, така че проектобюджетът за 2026 г. да не надвишава 90 на сто от общото ниво на разходите по бюджета за 2025 г., се получава недостиг на средства за нормалното функциониране на лечебните заведения.**

Така определеният размер на бюджета за 2026 г. не обезпечава в пълен обем разходите за:

- издръжка на пациенти;
- медикаменти и медицински консумативи;
- храна;
- консултации за другите заболявания на пациентите и тяхното лечение;
- комунално-битови разходи – ток, вода, отопление;
- охрана, поддръжка и текущи ремонти, закупуване на ГСМ за транспортните средства и техните ремонти;
- изпълнение на нормативно определените дейности на лечебното заведение.

Следва да се има предвид, че през последната година се наблюдава трайно увеличение на цените на хранителните продукти, медикаменти, газ, гориво-смазочни материали, вода, електрическа енергия, медицински

СДРУЖЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ

гр. Севлиево, ул. „Видима“ № 33, contact@ssdpb.com

услуги /всички консултации, които се провеждат по повод другите заболявания на нашите пациенти, се заплащат от бюджета на болниците/, което оказва съществено влияние върху разходите за дейността на нашите лечебни заведения, които освен такива, се оказва, че изпълняват неволно функциите на места за лишаване от свобода и функциите на приюти за социални пациенти с тежки психични разстройства.

В същото време спецификата на психиатричната помощ изисква непрекъснато осигуряване на 24-часови грижи и безопасна среда за пациентите.

Недостигът на средства създава риск от:

- невъзможност за покриване на текущи задължения и риск от натрупване на просрочени задължения;
- невъзможност за осигуряване на минимално необходимите условия за лечение и престой на пациентите;
- липса на възможност за извършване на неотложни ремонти и поддръжка на материалната база;
- затруднения при обезпечаване на дейностите по безопасност и сигурност;

Държавните психиатрични болници не разполагат с възможност за реализиране на собствени приходи в размер, който да компенсира предвидения недостиг на средства. Както ви е добре известно, в психиатрията няма клинични пътеки, т.е. финансиране от НЗОК. Държавните психиатрични болници не получават приходи от общински бюджети или други източници. А очакванията към нас са особено големи, когато се настаняват пациенти на принудително лечение по Наказателния кодекс /извършили тежки престъпления/, пациенти с тежки социални проблеми /без близки и имоти/. Тези две групи пациенти се настаняват **единствено и само в държавните психиатрични болници**. Настанените по НК в държавните психиатрични болници към настоящия момент са около 110 души. Тези две категории болни на практика остават в лечебните заведения с години, а понякога и десетилетия, т.е. те живеят тук. И зависят изцяло от грижата за тях. Същото се отнася и за другите ни пациенти, които постъпват в състояние, което ги лишава от възможността да полагат адекватни грижи за себе си. Психозите /заболяванията, които най-често се лекуват в държавните психиатрични болници/ са най-тежките и опустошаващи психични заболявания, освен поради естеството на самите болести и поради изразената и нехуманна обществена стигма върху тях.

СДРУЖЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ

гр. Севлиево, ул. „Видима“ № 33, contact@ssdpb.com

В поредица от доклади на НПМ при Омбудсмана на Република България като съществен проблем, който оказва значително влияние върху качеството на работа, свързано с опазване правата на пациентите, се подчертава системното недофинансиране на държавните психиатрични болници. И на този фон сега се прави значителна редукция на издръжката /на практика това са парите за издръжка на болните за един месец/, при това за следващия прогнозен период, без да се отчита галопиращата инфлация. Това неминуемо ще се отрази на качеството на грижата за тази най-несретна част от българското население, която ние осигуряваме с полагане на неимоверни усилия от малкото и зле платен персонал.

Следва да подчертаем, че това механично намаляване на бюджета ни за издръжка на психично болните влиза в остро противоречие с глобалните тенденции, според СЗО, за грижа и подкрепа на хората в най-неравностойно положение в обществото – тези с тежка психична болест. Нарушава се тяхното **базово човешко право** да получават пълноценна медицинска грижа, финансирана от държавата. Психично болните не могат да привнесат стойност заради страданието си, не могат да бъдат обект на частно здравеопазване. С акта на намаляване издръжката на болните в ДПБ /такова не се предвижда за психиатричните отделения към МБАЛ, университетските клиники и ЦПЗ, които са търговски дружества/ на практика държавата абдикира от тази ключова достойна позиция. Пациентите на ДПБ ще се окажат дискриминирани спрямо пациентите на търговските дружества, което противопоставяне е недопустимо.

Според чл. 146, ал. 2 от Закона за здравето **„Всяко лице с психично разстройство се ползва от лечение и грижи при условия, равни с условията на пациентите с други заболявания.“** Изразяваме категоричното си становище, че с акта на намаляване издръжката на държавните психиатрични болници, грубо се нарушава тази законова норма, която и без това не се спазва от държавата. Няма разумни аргументи в подкрепа на тезата, че държавните психиатрични болници като среден стандарт се приближават към лечебните заведения за лечение на други заболявания.

Настояваме за намиране на решение за финансово обезпечаване на дейността на тези държавни лечебни заведения до края на настоящата година, както и през следващите две от изискваната от нас бюджетна прогноза, с оглед гарантиране минимално качество и непрекъсваемост на психиатричната грижа, която осигуряваме въпреки всичко.

СДРУЖЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В ДЪРЖАВНИТЕ ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ

гр. Севлиево, ул. „Видима“ № 33, contact@ssdpb.com

Предвид изложеното, смятаме, че е наложително да бъде преразгледана методологията за определяне размера на бюджета за 2026 г. в част Издръжка с цел недопускане на финансов дефицит и даже да се обмисли осигуряване на допълнителни средства, необходими за нормалното и законосъобразно функциониране на държавните лечебни заведения.

Обръщаме внимание, че предвиденото намаление на бюджетите на държавните психиатрични болници за издръжка създава обективна невъзможност за поддържане на достигнатото ниво на медицинско обслужване и грижи, изисквани съгласно нормативната уредба и обществени очаквания от нас като държавни лечебни заведения. Създава се риск от принудително предсрочно изписване на пациенти, тъй като няма да имаме пари, с които да осигурим нужната грижа.

Считаме, **че прилагането на механично намаление на разходите** за издръжка не отчита спецификата на държавните психиатрични болници, чиято дейност е свързана с непрекъсваемо обслужване, социална значимост и невъзможност за редуциране на основни разходи без пряко отражение върху качеството на медицинската помощ.

С уважение,

Д-р Донка Господинова
Председател на ССДПБ

Д-р Лидия Чорбанова, ДМ
Заместник-председател на ССДПБ

Д-р Цветеслава Гълъбова
Председател на КС на ССДПБ